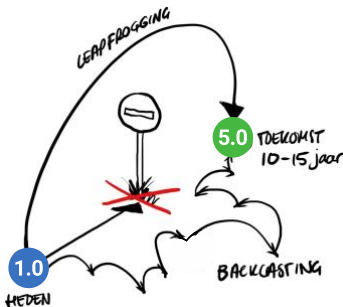

KIEM: 'Inzichten voor langetermijninnovatie'

INLEIDING

Behoefte aan langetermijnperspectieven

Er is grote **behoefte** en een nijpend **tekort** aan **langetermijnperspectieven** voor **ondernemers** (lees: boeren) in het landelijke **veengebied**, waarbij natuur en een klimaatbestendig bodem- en watersysteem samengaan met een economisch rendabele en duurzame landbouw.

Een van de belangrijkste **redenen** voor dat tekort aan langetermijnperspectieven heeft te maken met een reeks aan **beperkingen** (juridisch, sociaal, financieel, etc.) die ontwikkelingen blokkeren. Dit leidt vaak tot blijven hangen in optimalisatie en belangenbehartiging.

Om dit te doorbreken kan de **backcasting** methodiek worden gebruikt. Nadat eerst vanuit het heden (1.0) over beperkingen heen gesprongen wordt naar de toekomst (5.0), zal vervolgens geïdentificeerd worden welke stappen er nodig zijn om vanuit het heden naar de toekomst te komen.

VIC's innovatieprogramma richt zich op deze langetermijnperspectieven

Met behulp van deze methodiek gaat het **Veenweiden Innovatiecentrum** (VIC) werken aan die langetermijnperspectieven voor ondernemers in het landelijke veengebied.

In de komende 5 jaar ontwikkelt/innoveert het VIC **integrale agrarische bedrijfsconcepten** binnen de zoekvelden '**klimaat in het veen**', '**veen tussengebied**', '**veen aan rand van stad**' en '**voedsel van het veen**'. Hierbij wordt gefocust op het creëren van een goed 'basisinkomen' in plaats van het ontwikkelen van eenmalige bonussen of straffen met extra kosten.

Dit innovatieprogramma met de naam JUMP richt zich op het ontwikkelen van integrale bedrijfsconcepten voor over zo'n **10 tot 15 jaar**. Deze tijdspanne levert de mogelijkheid op om **over huidige beperkingen heen te springen** ('leapfrogging') en daarmee een focus op **optimalisatie te voorkomen**.

Deze bedrijfsconcepten kunnen vervolgens als '**leading stars**' worden gebruikt bij het bepalen welke kleine stappen nu gezet kunnen worden in beleid en wetgeving. Dit helpt het concretiseren van provinciale plannen rond het landelijk gebied.

PROJECT KIEM

Hiervoor is het noodzakelijk om inzichten te verzamelen en om continue te valideren

Voorbereiding

Om de investering in bovenstaand 4-jarige innovatieprogramma **optimaal te laten renderen**, wordt een **onderzoeksproject** met de naam **KIEM** gestart waarin wordt onderzocht welke **inzichten** nodig zijn voor langetermijninnovatie en waarin een continue **validatie** wordt georganiseerd.

Ophalen inzichten

Maar voordat het mogelijk is te innoveren richting een toekomst, is het **cruciaal** te weten waar je **start**. Er zijn dus **inzichten** nodig over de huidige situatie (1.0). Dit is waar het eerste deel van dit LIFE-IP project over gaat:

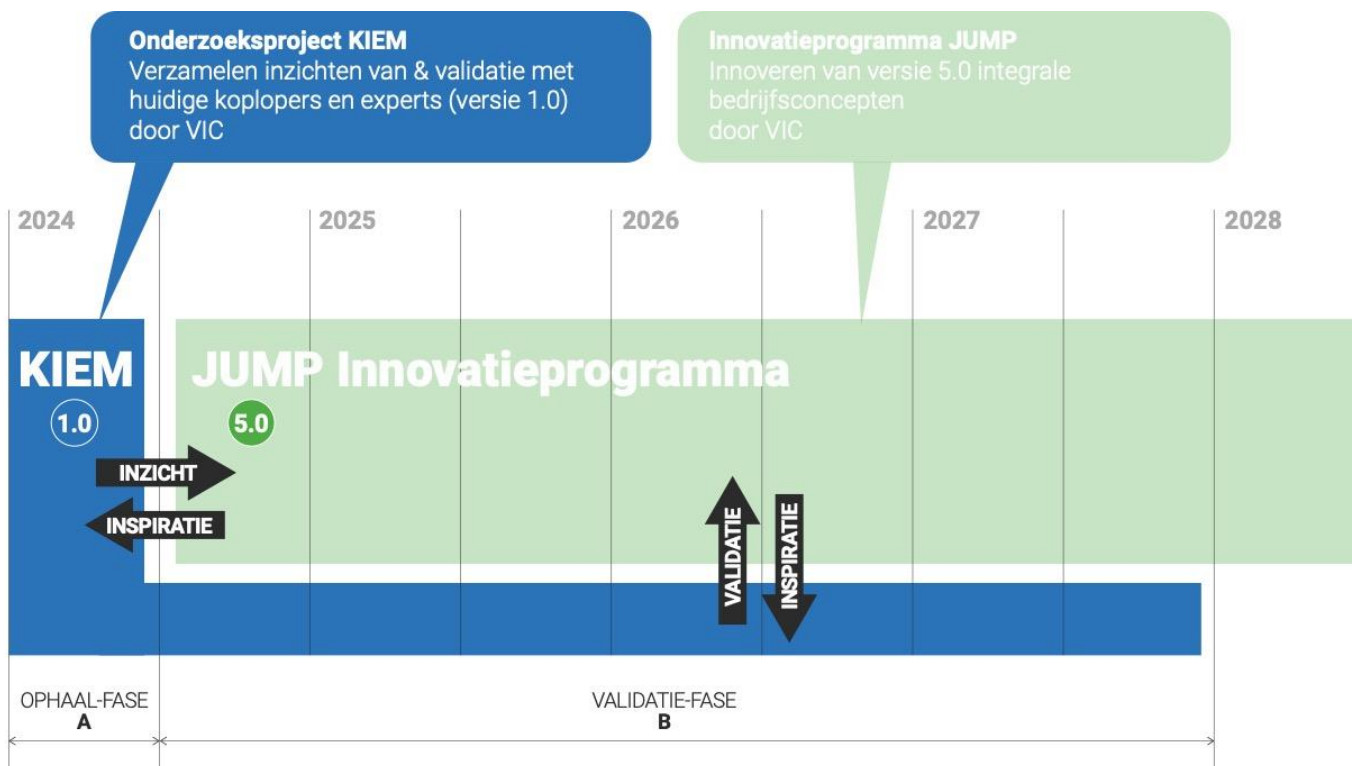
'Welke inzichten zijn nodig om lange-termijnperspectieven te ontwikkelen voor ondernemers op het veen?'

In het eerste zeer intensieve deel van dit **LIFE-IP project** – de ophaal-fase A – verzamelt en visualiseert het VIC relevante inzichten om lange-termijnperspectieven te kunnen ontwikkelen voor ondernemers op het veen. En kijkt naar koppelkansen met verkenningen en onderzoeken waarmee we als VIC (en binnen VIPNL) al bezig zijn. Deze inzichten van vandaag zijn nodig om te weten in **welke richting** en **waarover heen gesprongen** moet worden. Daarmee vormt deze fase van het LIFE-IP project een **cruciaal fundament** voor het 5-jarige innovatieprogramma van het VIC.

Valideren innovaties

Tegelijkertijd is het ook van cruciaal belang om tijdens het innovatieproces regelmatig te **valideren of innovaties enige relevantie** hebben. Daarvoor is een andere groep ondernemers nodig; de **ondernemende koplopers** die een duidelijk toekomstbeeld voor ogen hebben en verder durven/kunnen kijken.

Daarom worden in het tweede, minder intensieve deel van dit **LIFE-IP project** – de validatie-fase B – deze ondernemende koplopers ook sterk **betrokken** bij het ontwikkelen van langetermijnperspectieven voor ondernemers in het veengebied. Deze betrokkenheid zit in **regelmatige creatieve sessies** waarbij daadwerkelijk **geïnnoveerd** wordt, zodat de koplopers zich **mede-eigenaar** voelen en zich **geïnspireerd** voelen door mogelijkheden, en zelfs kansen zien om zelf ideeën te ontplooiën in een eerder stadium.

Wat gaan we doen in ophaal-fase A?

Inzichten

In de ophaal-fase A van dit LIFE-IP project worden inzichten verzameld over:

A. Vooroplopende ondernemers in het veengebied

- Het gaat om ondernemers die in welke vorm dan ook activiteiten ontplooiën op het gebied van **klimaatadaptatie en -mitigatie** (zoekveld 'klimaat in het veen'), **natuur-inclusief boeren** (zoekveld 'veen tussengebied'), **koppelingen met burgers en bedrijven** (zoekveld 'veen aan stadsrand') en **voedselvoorziening** (zoekveld 'voedsel van het veen').
- Dit zijn niet alleen maar boeren maar kunnen ook (grote) **bedrijven, startups, coöperaties** of andere zijn.
- Deze vooruitlopende ondernemers komen uit de **6 provincies met veengebieden**.
- De inzichten die we verkrijgen gaan voorbij aan obligate oppervlakkige antwoorden. We gaan op zoek naar:
 - hun **acties van vandaag** versus hun **visie op de toekomst**,
 - hun **intrinsieke** versus **extrinsieke motivaties**
 - en de **beperkingen** die ze daarbij nu tegenkomen en denken tegen te gaan komen.

B. Systemen relevant voor ondernemen in het veengebied

- Ontwikkelingen in het veen-gerelateerde **watersysteem**
- Ontwikkelingen in (Europese) politieke systeem en daarmee veen-gerelateerde **wetgeving**
- Ontwikkelingen in ons **voedselsysteem**, uit te breiden met andere systeemgebieden zoals energie, financiën, ...

C. Veen

Hoewel we al veel weten over veen en de mechanismen die er spelen, is het van belang om hier nogmaals een disruptieve blik op te werpen, met behulp van veen-experts.

Inspiratie

Daarnaast zullen door het delen van inzichten in sessies ondernemende koplopers zich **geïnspireerd** en gesteund voelen in hun toekomst-drive.

Wat gaan we doen in valideer-fase B?

Validatie van innovaties uit VIC's innovatieprogramma wordt gedaan met **ondernemende koplopers** middels regelmatige **creatieve sessies**. Deze validatie wordt vastgelegd.

Gedurende deze valideersessies kunnen de ondernemende koplopers **ideeën** ontwikkelen om meteen met de innovaties die ze hebben gevalideerd aan de slag te gaan, **op korte termijn**.

Hoe gaan we dit doen?

Het project wordt opgesplitst in een aantal **werkpakketten** binnen een aantal **fases**, en een aantal werkpakketten die **continu** doorlopen.

Fase	Werkpakket	Onderdeel	2024							2025	2026	2027
			Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Q3 & Q4			
Fase A	Inzichten	Koplopers	Voorbereiding	Selectie koplopers	Onderzoek ronde 1 & koppelkans-sessie	Verwerking & inspiratie sessie	Onderzoek ronde 2	Verwerking & inspiratie sessie				
		Systemen		Studie	Selectie experts	Onderzoek ronde 1	Verwerking	Onderzoek ronde 1 & verwerking				
		Veen				Studie & selectie experts	Onderzoek ronde 1	Verwerking				
Fase B	Validatie	Koplopers								Validatie sessies	Validatie sessies	Validatie sessies
Continu	Visualisatie				Ontwikkeling visualisatie				Afronding visualisatie			
	Communicatie		Stakeholder sessie			Stakeholder sessie		Stakeholder sessie		Stakeholder sessie	Stakeholder sessie	Stakeholder sessie
	Coördinatie & administratie								Rapportage & evaluatie fase A			Rapportage & evaluatie Fase B

Met wie gaan we dit doen?

Het **inhoudelijk werk** wordt gedaan door het **VIC kernteam**, met daaraan toegevoegd 3x 0,3 FTE aan **extra capaciteit**. Daarnaast is het nodig een projectmanager, een visualisator en een subsidiemanager/administrator hieraan toe te voegen voor alle **continue projectvoorgang**. Het organiserende deel van het VIC kernteam zal hier ook aan bijdragen in de vorm van administratieve ondersteuning en communicatie-activiteiten.

Waar gaan we dit doen?

Dit gaat plaats vinden in alle **6 veenprovincies**.

Wat voor activiteiten gaan we doen?

Gedurende **fase A** gaan we het volgende doen:

1. Diepte-interviews met 20x koplopers, verspreid over 6 veenprovincies [in maart en mei 2024]
2. (Interne) koppelkans-sessies met VIC & VIPNL activiteiten [in maart 2024]
3. 2x Inspiratiesessies met alle koplopers samen [in april en juni 2024]
4. 2x Verdiepingssessies met systeemexperts [in april en juni 2024]
5. 1x Verdiepingssessie met veenexperts [in mei 2024]
6. 2x Stakeholdersessies met stakeholders: provincies, waterschappen, gemeentes, etc. [in april en juni 2024]
7. 1x Eindvisualisatie van alle inzichten [in augustus 2024]
8. 1x Tussenrapportage & evaluatie fase A voor subsidieverstrekking [in september 2024]

Gedurende **fase B** gaan we het volgende doen:

1. 6x Validatie-sessie met koplopers gedurende 3 jaar [twee per jaar]
2. 3x Stakeholdersessies met stakeholders: provincies, waterschappen, gemeentes, etc. [eens per jaar]
3. 1x Eindrapportage & evaluatie fase B voor subsidieverstrekking [in december 2027]

Wat zijn de resultaten die we behalen?

Resultaten van fase A:

- 6 Maanden na de start van dit project is de eerste **milestone A**: het einde van de ophaalfase.
- Het **eindresultaat** van deze fase A is een **diep inzicht** bij het VIC team in wat er **nodig is om lange-termijnperspectieven te ontwikkelen voor ondernemers op het veen**. Dit is een sterke start voor het VIC innovatieprogramma en vergroot de efficiëntie en effectiviteit hiervan.
- De **deliverable**, op te leveren 1 maand na milestone A, is a gedetailleerde visualisatie waarin allerlei mogelijke nieuwe verbindingen kunnen worden gelegd, in van een boek, een set posters of zelfs een ruimte met wanden, de zogenaamde 'inzichtenkamer'.

Resultaten van fase B:

- 3,5 jaar na milestone A bereiken we **milestone B**: het einde van de validatiefase.
- Het **eindresultaat** van deze fase B is een **sterk fundament** voor en **hogere slagingskans** van VIC's innovaties uit het VIC innovatieprogramma.
- De **deliverable** at milestone B, op te leveren einde Q3 2027, is a report relating all validation discussions to potential innovations.

Wat kun je met deze resultaten?

Met de resultaten van fase 1, de 'inzichtenkamer', kunnen verschillende stakeholder verschillende dingen:

- Als **innovatieteam** heb je een zeer goed startpunt om te weten wat je startpunt is, waar je overheen moet springen en welke nieuwe verbindingen gemaakt kunnen worden.
- Als **ondernemende koploper** is het goed om te zien welke andere krachten en belangen er spelen in het gebied waar je onderneemt.
- Als **bestuurder** of ambtenaar is het interessant om de vele kanten van de veenweideuitdagingen in één oogopslag te zien en om te merken dat dit een belangrijke basis is voor nieuwe langetermijnperspectieven.